

Una imatge d'un dels trams reservats pels organitzadors al País Valencià, les illes Balears i Catalunya Nord.

Del nord, del sud, de mar enllà

Són les 13.30 hores de l'Onze de Setembre del 2014, 300 anys després de la caiguda de Barcelona a les mans de les tropes borbòniques. Mila, la propietària del cafè Cachitos, ubicat a la confluència dels carrers de València i de Roger de Flor amb l'avinguda Diagonal, s'olora que avui patirà una altra desfeta. Fins al punt d'afirmar –resignada– que no sap ben bé per quin motiu ha obert l'establiment.

—De gent que vingui a prendre alguna cosa, en tindrà molt poca. Aviam si encara entren a pixar.

Als no clients, els cobra un euro, si volen visitar els serveis, però això sí, els ofrena tot tipus de facilitats: goma per als cabells, pólvores de talc, *body milk*... I, sobretot, una estança agradable, amb un aire de saló de te proletari. Potser la Mila no ho sap, però el seu local és al davant mateix del tram 27 de la famosa V convocada per l'Assemblea Nacional de Catalunya i Òmnium Cultural. El tram del País Valencià, li diuen, així com el tram 26 és el de les illes Balears i el tram 28, el de la Catalunya Nord.

Anaren a Barcelona en autobusos, en cotxes particulars i, fins i tot, en avió. Entre els centenars de milers de ciutadans que es donaren cita a la històrica diada de l'Onze de Setembre hi havia manifestants de totes les comarques catalanes, però també nombrosos catalans del nord, valencians i balears que volgueren donar suport a la inequívoca i rotunda defensa del dret a decidir.

Queden escassos minuts per al mosaic de les 17.14 hores. La gent, al principi de manera mandrosa, després amb una mica més d'agilitat, ha anat prenent posicions. I la Paula, arribada en un dels tres autobusos que ha noliejat Acció Cultural del País Valencià, s'empipa de valent mentre busca desesperadament “la xica que parla pel micròfon”. Li vol demanar que no exclame “visca Catalunya!”, sinó “visca els Països Catalans!”, perquè “aquest és el tram valencià i seria la

manera més correcta de dir-ho”. Mentrestant, de fons, sona “Coratge”, dels valencians Obrint Pas. Un tema adient. “Ara, com tants des de fa #300anys, sóc un #valencià més en defensa de Barcelona”, piula a Twitter Daniel Ferrando, un altre valencià present a una diada. Cesc Freixas pren el relleu als altaveus de la banda de Benimaclet.

Al començament del tram, dos homes sostenen una pancarta habilitada per l'organització, “Gràcies per fer-ho possible, País Valencià”. “Ens l'han

endossada”, aclareix festivament el valencià Josep Company, que hi afegeix, amb un punt d’eufòria: “Passarem dels dos milions!”. L’altre pal el sosté, amb un somriure ampli i feliç, la seua parella, Antoni Belis, un mallorquí d’origen eslovè. “Sou d’EL TEMPS? Molt bona l’entrevista al Mas, eh!”, diu Company abans d’acomiar-nos. A poca distància hi ha la periodista valenciana Tona Català. “Em sent molt identificada amb aquest moviment i procure venir sempre que puc a la diada amb els meus fills, perquè puguen veure com es pot reivindicar d’una manera festiva”. El dia anterior, Català ha estat a Masnou, en un homenatge “molt bonic” a les dones austriacistes.

Amb el seu català perfecte, al romanes Adrian Nita li sembla “fenomenal” l’acte organitzat a Barcelona. Fa més d’una dècada que va establir-se a Castelló de la Plana, on forma part del col·lectiu local del Bloc Nacionalista Valencià, formació per la qual va presentar-se als comicis municipals del 2011, ni que fóra en el lloc 27è, tancant la llista de manera simbòlica. “La gent sent la necessitat de ser ells mateixos, de ser lliures, de tenir el seu propi estat, i em sembla lògic”, explica.

Ja fa 30 anys que resideix a Barcelona, però Brauli Duart, president de la Corporació Catalana de Mijans Audiovisuals (CCMA) no ha dubtat a inserir-se avui al tram valencià de la V, acompanyat de la seua família. Amb un somriure d’orella a orella, recorda que és de Sollana (Ribera Baixa), a tocar de la Sueca de Joan Fuster, i considera que “el procés ha arribat a un punt decisiu, al moment clau”. “Les passes que es donen les properes setmanes determinaran si continuem endavant o si, per contra, retornem a les formes clàssiques de la política catalana”, observa. “De segur que els responsables polítics d’aquest poble prendran les decisions que troben més escaients, i si opten per mantenir la unitat mostrada del 2010 ençà, farem història. De fet, aquest és el concepte fonamental: la unitat dels partits. La gent, quan se l’ha requerida, ha eixit massivament als carrers.”

Quan un grup de valencians passa pel lateral de la Diagonal amb una pancarta que diu “El País Valencià, pel dret a decidir”, la gentada els

aplaudeix a cor què vols, i alguns fins i tot els fan fotos. Tot just en aquella pancarta trobem Antoni Infante, un valencià de 56 anys. “Som molts. Aquesta diada és molt diferent, hem fet un salt qualitatiu molt important. El tema de la independència ha deixat de ser un tema dels partits per esdevenir una qüestió del poble”, teoritzava. Al mateix temps que es mostra optimista sobre el futur. “Després hem de treballar per la independència dels Països Catalans. Això passa pel dret a decidir de País Valencià, Catalunya Nord, les Illes i la Franja”, assegura, en un record als aragonesos de cultura catalana que també pateixen els embats de surrealistes polítiques lingüístiques.

La uniformitat no acaba d’amagar la diversitat. S’hi poden veure moltes ikurrinyes. I samarretes –amb la senyera de franja blava– del València CF. O de la USAP, l’equip de rugbi emblema de Perpinyà. L’atlètic jove que la du ve del tram de la Catalunya Nord. Allà és Pere Iu, un senyor de 72 anys amb els cabells nevats. “Vinc del Conflent, però hi ha gent de les cinc comarques de la Catalunya Nord. Per a nosaltres era molt important ser aquí”, emfatitza. I assegura, amb orgull, que va ser present “al primer 11 de setembre tolerat per la dictadura”, a Sant Boi, el 1976. Joana Serra, de 29 anys, una jove rossa que porta a la mà una dolçaina, no havia nascut encara. Però ho té tan clar com el seu compatriota veterà. “Estem molt contents de ser aquí. I tot i ser un dia laboral per a nosaltres, hem baixat en quatre autobusos i desenes de cotxes. Dels últims anys és, sense dubte, la mobilització més forta. Esperem que tingui un impacte positiu per a nosaltres i per a la resta dels Països Catalans”, desitja en un català perfecte trufat de delícies accent francès.

–Grocs! Necessiten grocs!

L’exclamació prové d’una dona de l’organització que tracta de posar ordre en les files. I groga és la samarreta que du Núria Cadenes, escriptora, periodista, llibretera de Tres i Quatre i actual presidenta de Solidaritat per la Independència (SI), que no ha deixat de banda els companys valencians amb què ha pujat a Barcelona. Han retut una visita al Fossar de les Moreres, i ara, al bell mig de la V, evoca emocionada

els anys en què les manifestacions de la Diada amb prou feines aplegaven 30.000 persones. Aquella xifra s’ha multiplicat per més de 50, i el somni de la independència, que ha anhelat sempre, des que era ben menuda, és “a la cantonada”. Ho diu, ves per on, des de la cantonada del carrer de València.

A l'esquerra, dues imatges de l'ambient festiu, amb colles de tambors i grups de danses. A la dreta, de dalt a baix, Adrian Nita, Antoni Infante, Guillem Genovart i Carles Armengol.

A la plaça de Jacint Verdaguer, presidida pel monument solemne a Mossèn Cinto, el tram de les illes Balears es fusiona amb el del Vallès Occidental. Els Minyons de Terrassa aixequen un dos de vuit i l'enxaneta, en fer el cim, es fusiona tot d'una amb la cúpula de la Sagrada Família, imponent al darrere

seu, amb la senyera que hi penja. A terra, els dolçainers interpreten la tonada de "la manta al coll i el cabasset" i la gent balla i riu, com a la resta de trams, en un gojós ambient festiu. Una mica més avall trobem Guillem Genovart, un mallorquí de Petra, de 52 anys, que ha vingut expressament a Barcelona

per participar en la diada. "Es percep la il·lusió per la independència. Tot això era molt important per crear un Estat gran català. Nosaltres, a les Illes, tenim el dèficit fiscal més gran dels Països Catalans. I aquest procés hauria de servir d'exemple, marcar el camí a seguir", reclama. Ha vingut aprofitant

Dalt, a l'esquerra, un moment de l'ofrena floral d'Acció Cultural del País Valencià, Òmnium i Obra Cultural Balear a Rafael Casanova. A la dreta, l'editor Eliseu Climent, en la capçalera de la V. Baix, una de les pancartes més ovacionades de la jornada.

les vacances i passarà a Barcelona uns quants dies. Prop d'ell, Miquel Ensenyat i Sebastià, el seu fill de 17 anys, també de Petra, s'ho miren amb saludable incredulitat. S'hi estaran uns quants dies també. No havien vingut mai, però els feia il·lusió, explica el pare, "per l'any que era, pel que suposava el 300 aniversari". No és l'únic al·licient del viatge: el llarg cap de setmana l'aprofitaran per anar a veure el Barça. "És un orgull que tota aquesta gent sigui aquí defensant el mateix objectiu", torna al tema el jove Sebastià, amb un entusiasme contagiós.

Entre una colla de xirimiters trobem Carles Armengual, un metge mallorquí de 56 anys. "He vingut de vegades a la diada, però a aquesta no podia faltar: per la significació, pel 300 aniversari.

És una data molt significativa. Els països sud-americans tardaren 300 anys a escampar la boira. I ja ens toca", assegura, abans de citar una cinquena de raons que ho justificarien: "La història i la llengua són raons importants, però també hi ha motius econòmics, polítics i, a més, per una qüestió de dignitat. No podem ser més temps a l'Estat espanyol. La unió fa la força, però no la uniformitat. Ells no volen la unió i això no pot acabar mai bé: un Estat que no respecta la llengua, la cultura i la identitat de tots els pobles que el formen, no és viable. Som una nació", explica aquest metge i músic. Tot just abans de parafrasejar Ramon Llull: "Sóc de nació catalana".

Víctor Tormo, de Castelló, és diputat d'Esquerra Unida (EUPV) a les Corts

valencianes. Acaba de substituir Marina Albiol, flamant eurodiputada, i amb una samarreta groga de l'ANC, afirma que dona suport "al dret a decidir del poble català, perquè ja és l'hora que el poble parli i que construesca un altre tipus de societat, que no acate els dictats de la troica... És el moment d'activar el dret d'autodeterminació!".

Eufòric, amb un semblant que encomana placidesa, a Agustí Cerdà, president d'Esquerra Republicana del País Valencià (ERPV), encara li costa de creure tot allò que ha presenciat avui a Barcelona. "El 9, a les urnes!", assegura enèrgicament, i de seguida deixa clar que el seu partit farà "tant com calga" perquè siga així. "Hem arribat a un punt de no retorn", sentència.

A les 19 hores, amb "La Flama", d'Obrint Pas, com a banda sonora de fons, la gent comença a desfilar cap a casa i cap als autobusos. Tan alegre i tan saltimbanqui com des de tres o quatre hores, quan van començar a inundar aquesta àrea de la Diagonal que avui ha reunit tots els accents de la llengua catalana. Al seu petit cafè, Mila no se'n sap avenir. Ha treballat més que qualsevol altre dia de l'any. Les samarretes roges i grogues han enlluminat el local de manera permanent, com si es tractara d'una discoteca. Unes samarretes que venien del nord, del sud, de terra endins i mar enllà.

*Xavier Aliaga
Víctor Maceda*